

PASARÉTI PRÉDIKÁCIÓK
refpasaret.hu

**Pasarét, 2026. augusztus 2.
(vasárnap)**

Szepesy László

AZ ALÁZATOS BÖLCSESSÉGE

Énekek: 201,1-2, 119,49-52, 347

Lekció: Péld 3,5-18

Alapige: Róm 12,16c

„Ne legyetek bölcsek ti magatokban.”

Imádkozzunk!

Áldunk és magasztalunk Téged, mennyei Édesatyánk az Úr Jézus Krisztus által, a Te személyed valóban hódolatot, csodálatot vált ki bennünk. Ahogyan Dávid is nemcsak törvényedben, bölcsességedben és utaidban gyönyörködött, hanem Benned, úgy szeretnénk mi is ezt tenni. Köszönjük, amikor a Szentlélek így megvilágosítja a mi szívünket is, megmutatja nekünk azt, ki vagy Te, és Benned lelhetjük meg igazi örömünket, igazi megnyugvásunkat, bátorságunkat. Urunk, mégis annyi minden felé tekintünk, és annyi mindenben keresünk okosságot, a hétköznapi életben bölcsességet, hogy mi szerint döntsünk, mit vagy éppen kit kövessünk, kire hallgassunk.

Bocsásd meg, amikor gyermekeidként nem Te jutsz először az eszünkbe, és a Te igéd nincs ránk olyan hatással, hogy lássuk, azok is olyan utak, amelyeken járhatunk a hétköznapiak során. Pedig a Te bölcsességed szemünk előtt van, akár a teremtett világban, a természet működésében, egyszerűen az emberi életben is. De előttünk van megváltásod csodálatos munkájában is, ahogyan egyszülött Fiadat elküldted, és eleget tett értünk mindenben a mi bűneinkért, és megmentett, megszabadított bennünket a Neked való életre. De egyen-egyenként is tapasztaljuk, ahogyan az életünket igazgatom, bár nem mindig értjük a Te útjaidat, hiszen azok magasab-

bak, minthogy felfoghatnánk, de utólag visszatekintve mindig látjuk, hogy bölcsen döntöttél velünk kapcsolatban is. Szeretnénk ezért kérni, hogy erősíts meg minket a Benned való bölcsességben és a Benned való bizalomban.

Áldd meg ezt a mai alkalmunkat is, kérünk, hogy a Te ígéd szólítson meg bennünket, és mindaz, amire felszólít, arra segíts törekednünk, kérni Tőled a kegyelmet, erőt hozzá, és ahhoz igazítani ne csak gondolatainkat, terveinket, hanem mindennapi életünket.

Így kérünk, legyen áldásod az ige hirdetésén, hallgatásán és megtartásán egyaránt. Az engedelmesség lelkével támogass bennünket szent Fia-dért, Krisztusért!

Ámen.

Igehirdetés

Folytatjuk a Római levél 12. fejezetének tanulmányozását, mégpedig a 16. vers utolsó gondolatával. Ahhoz, hogy megértsük ezt, hadd utaljak vissza az igeszakasz előző két másik gondolatára. Az igeverset Pál apostol az-zal a felszólítással kezdte, hogy hívőként legyünk testvéreink iránt ugyan-azon indulattal, azaz ne legyen közöttünk személyválogatás semmiben, hanem érezzünk együtt egymással és figyeljünk oda a másokra. Ennek egyik legnagyobb akadálya a bennünk lévő kevélység, amely nemcsak, hogy testvéreink fölé helyez, hanem egyenesen elválaszt minket egymástól az-által, hogy lenézzük, megvetjük, vagy csak közömbössé válunk egymás iránt. Ezért a folytatásban, a vers közepén az Úr arra szólít fel minket, hogy ne azokról a dolgokról gondolkozzunk, és ne azokat kövessük, ame-lyek személyünket mások fölé helyezik és emelik, hanem az alázatos em-bereket véve példaként, törekedjünk az igazi alázatosságra. Erről a ke-vélyiségről és alázatról volt szó a múlt vasárnapi igehirdetésben is. Ennek folytatása – és mintegy a testvéri összetartozásról szóló gondolatmenet be-fejezése – a most felolvasott gondolat (az igevers lezárása), miszerint ne le-gyünk bölcsek önmagunkban.

Érthető, hogy Pál apostol erről beszél, hiszen a kevélység egyik leggya-koribb oka az, hogy magunkat okosabbnak, bölcsebbnek gondoljuk má-soknál, és nem hallgatunk testvéreink tanácsaira, észrevételeire, az ige út-mutatására, hanem mintegy önfejűen mindent magunk akarunk eldönteni vagy saját kútfőből, vagy abból a mintából, amit ebben a világban láttunk másoktól, vagy otthonról hozunk. Ez szokott a legtöbb esetben veszekedé-sekhez, széthúzáshoz vagy közömbösséghez vezetni egy közösségben, az, hogy magunkat bölcsebbnek tartjuk másoknál. Fel kell hívjam a Testvé-rek figyelmét arra, hogy Pál apostol a bölcsességről nem nagy általános-ságban beszél, nem akar itt mindent elmondani róla, hanem csupán a böl-

csességnek azt a részét világítja meg, és arra mutat rá, hogy az Isten szerint bölcs ember hogyan viszonyul mások gondolataihoz és tanácsaihoz, azaz milyen hatása van a gyülekezet közösségére, a testvéri kapcsolatainkra is az igazi bölcsességnek, mert az igazi bölcsességnek erre is hatása van. Az a fajta bölcsesség, amely önmagával megelégszik, és nem kíváncsi másokra, rombolja a közösséget. Erre szólít fel ez az ige: „*Ne legyetek bölcsek timagatokban*”, önmagatokban. Az Istentől kapott bölcsesség viszont másokkal együtt közösségben tud és akar is élni, keresi a testvéri kapcsolatokat. Amikor tehát a bölcsességről beszélünk, szemünk előtt kell tartanunk azt, hogy a Biblia rengeteg mindent tanít az igazi bölcsességről, de most Pál csak erre akar rámutatni ebből a nagy tanításból, egy kis részt emel ki, azt, hogy az Istentől kapott bölcsességgel rendelkező hívő ember nem önmagában bölcs.

Ezt a bibliai igazságot más igeversek is hangsúlyozzák és megerősítik, mint pl. a Péld 26,12, amiben azt olvassuk: „*Láttál-e oly embert, aki a maga szemei előtt bölcs? A bolond felől jobb reménységed legyen, hogy nem mint afelől!*” Elég kemény mondat, de a lényege ugyanaz, mint amit Pál mond. Vagy az Ézs 5,21: „*Jaj azoknak, akik maguknak bölcseknek látszanak, és eszesek önnön magok előtt!*” A Szentírás számos helyen figyelmeztet bennünket, tehát ez nem egy Pál által kitalált gondolat, hanem a teljes Szentíráson végig vonuló igazság, amelyre Isten minden korban akarta tanítani az Ő gyermekeit. Nézzük meg részletesebben is, hogy mit gondol itt az Úr azalatt, hogy valaki önmagában bölcs, milyen az ilyen ember, és azután azt is nézzük meg, hogy ehelyett milyenné akar bennünket formálni Isten, hogy ne ilyenek legyünk.

Elöljáróban szeretném mintegy alapként lefektetni, hogy amikor az igazi bölcsességről beszélünk, értelemszerűen nem az egyetemek bölcsészeti karain tanított tananyagról vagy a világ különböző tudományos akadémiáin elfogadott nézetekről van szó. A Szentírás nem ezt érti bölcsesség alatt, hanem azt, amire a Példabeszédek könyve is tanít bennünket, hogy a hívő ember igaz istenfélelemmel hogyan hisz az Úrban, az Úr ígéjének. Az Ő akaratának, parancsainak ismeretéről és megtartásáról szól az igazi bölcsesség. A 119. zsoltárból énekelt szakasz is erről beszél. Dávid arról a bölcsességről vallott, amit az Úrtól kapott, és annak forrásáról azt mondta, hogy Isten ígéje adta neki ezt a bölcsességet. Az tette őt bölccsé, mert megőrizte, a szívében folyamatosan gondolkozott arról, hogy vajon az, amit most döntök, teszek, az Isten akaratának, törvényének megfelelő-e. Még rövidebben összefoglalva: a Biblia szerint bölcs az az ember, aki az Úr félelmében hallgat Isten szavára, és engedelmesen ahhoz igazítja az életét. Tehát itt nemcsak tanulásról van szó, hanem engedelmességről is. Ha ezt elfogadjuk, hogy ez az igazi bölcsesség, mert egyébként a világ sok

más mindent tanít a bölcsességről, ha elfogadjuk, hogy az igaz istenfélelem, az Isten igéjének ismerete és a törvény ismerete és az Úr ismerete és a Neki való engedelmisség a bölcsesség veleje, ha ezt igaznak tartjuk, akkor az igazi bölcsességről belátjuk, hogy Istentől származik, mert Ő képes ezeket kimunkálni bennünk. Ő nem csupán az egész világegyetem legbölcsőbb személye, hanem maga az igazi bölcsesség egyetlen forrása. Csak Isten adhat bölcsességet. Ha ezeket megértjük, akkor értjük, hogy Pál miért mondja, hogy ne legyünk bölcsek önmagunkban. Miért? Mert a bűnös ember, aki Isten nélkül él, nem juthat el erre az igazi bölcsességre, mert ahhoz Isten személyére, igéjére és Lelke világosságára van szüksége.

Aki Isten nélkül akar bölcs lenni, a Szentírás szerint bolonddá lesz. Nem a világ szemében természetesen, hanem Isten szemében. Ahogyan máshol is mondja az ige, az 1Kor 3,18-ban: *„Senki se csalja meg magát. Ha valaki azt hiszi, hogy bölcs tiköztetek e világon, bolond legyen, hogy bölccsé lehessen.”* Illetve az 1Kor 1,20-ban az apostol azt kérdezi: *„Nemde nem bolondsággá tette-e Isten e világnak bölcsességét?”*, mégpedig a kereszttel. Az Ef 1,16-17 szerint pedig Istenhez kell szüntelen imádkoznunk, hogy adjon nekünk *„bölcsességnek és kijelentésnek Lelkét”*, hogy megismerhessük Őt. Enélkül nincs istenismeret. Ha a bölcsességnek és kijelentésnek lelkét az Úr nem adja nekünk, nem ismerjük meg Őt. A bölcsesség adója tehát Isten, azaz nincs meg magunktól bennünk a bölcsesség, és azt nem lehet iskolákkal, könyvek olvasásával megszerezni. Ezért aki Isten nélkül akar bölcs lenni, bolond marad.

Mivel kevélységünk Isten fölé helyez minket, ezért amikor Pál apostol ezt a sort írta, hogy *„ne legyetek bölcsek timagatokban”*, én úgy gondolom, hogy elsősorban az Úrra gondolt. Mert az önmagában bölcs emberről elsősorban ezt kell észrevennünk, hogy ő Isten nélkül akar bölcs lenni, ami bolondság. Hiszen mennyire kísért minket az, hogy Isten akaratát nem ismerve, parancsaival nem törődve, útjain nem járva éljük az életünket! Hát nem ez az óemberi alapbeállítottságunk? Nem ez az, amivel küzdünk a mindennapok során? És bár Krisztusban új emberré teremtett minket az Úr, mégis folyamatosan kísért minket régi énünk, hogy órá hallgassunk, és ne mennyei Atyánkra. Amikor tehát azt kérdezzük, hogy kikre gondolt Pál apostol, amikor azt írta, hogy ne önmagadban legyél bölcs, elsősorban gondolj az Úrra, hogy vigyázz, nehogy a bölcsességed Isten nélküli legyen.

Itt még arra is szeretném felhívni a figyelmünket, hogy a Szentírás szerint az igazi bölcsesség a hívő életében nem csak egy értelmi képesség, amely helyes gondolkozáshoz, döntésekhez és cselekvéshez vezet. Az igazi bölcsesség a Szentírás szerint egy személy. Maga Jézus Krisztus. A Péld 8 beszél Róla, a megszemélyesített bölcsességről, aki egy személy, Jézus

Krisztus. Amikor tehát arról beszélünk, hogy a bűnös embernek az igazi bölcsesség megkapásához szüksége van egyfajta ismeretre, akkor nemcsak egy elméleti tudásra gondolunk, hanem egy személyre: Jézus Krisztus ismeretére van szüksége, hogy ismerje az igazi bölcsességet, a megtestesült bölcsességet: Jézus Krisztust. Ha Ő jelen van az életedben, ha Őrá hallgatsz, ha az Ő tanítványa vagy, tanulsz Tőle, ha Őt követed, azaz cselekszed is az akarátát, nem csak elméletben megjegyzed, akkor magát a Bölcsességet követed. Az igazi bölcsesség tehát nem egy bizonyos tudásanyag elsajátítása után válik valósággá az életünkben, hanem a Szentírás attól a pillanattól kezdve bölcsnek nevez minket, amikortól Jézus Krisztusban kezdünk hinni, Őrá hallgatunk, és követjük Őt. Ezek az igazi bölcs ember jellemzői: Krisztushoz ragaszkodik, Őrá hallgat, és Őt követi. Ezért *„a bölcsesség kezdete az Úrnak félelme”*.

Másodszor: amikor Pál azt mondja, hogy ne önmagatokban legyetek bölcsek, arra is emlékeztet minket, hogy Isten az Ő bölcsességét más embereken, testvéreinken keresztül is közli velünk. Azaz nem egy olyan hívő ember képét állítja itt eléünk, aki eljár a gyülekezetbe, de testvérekkel alig beszél, ígéről még kevesebbet. Otthon a könyveket bújja, mert egyedül akar bölcs, nagy hívő lenni, és egyedül akar a hitben előre haladni, mert nem törődik vele, hogy a testvérei vele együtt növekednek-e, mint a test tagjai, amiknek együtt kell, hogy nőjenek. Maga akar növekedni, és a tudását arra akarja használni, hogy elmondhassa, hogy én bölcsőbb hívő vagyok másoknál. Mert a bennünk kevélység még ebből a tudásból is versenyt csinál. Isten úgy akar bölccsé tenni minket, hogy testvéreket ad nekünk, és az Ő igéjét, akikre figyelhetünk, akiktől tanulhatunk. Többek közt például ezért mondja az Ef 4,11-12-ben, hogy az Úr *„adott némelyeket apostolokul, némelyeket prófétákul, némelyeket evangélistákul”* – itt vannak az írásaik: az ige –, *„némelyeket pedig pásztorokul és tanítókul: A szentek tökéletesbítése céljából szolgálat munkájára, a Krisztus testének építésére”*. Ezért adta a gyülekezetnek Isten ezeket az embereket és a Szentírást. Isten tehát külön szolgálókat rendel ebből a célból a mi javunkra, akikre különös módon is figyelniük kell, hiszen Isten Lelke arra akarja ezeket az embereket felhasználni, hogy minket építsenek.

A gyülekezet tanítóin kívül természetesen minden hívőben munkálkodik az Úr, ezért is imádkozik Pál apostol azért – ahogy azt már említettem, az Ef 1,16-17-ben –, hogy Isten *„...adjon nektek bölcsességnek és kijelentésnek Lelkét az Ő megismerésében”*, hogy amikor otthon elcsendesedsz, olvasod az ígét naponta, akkor az Urat ismerd meg abból az igeszakaszból, amit olvastál. Mert az Úr a bibliai történetekben megmutatja nekünk, vagy bárkin, akár egy testvéren keresztül is, néha egy kisgyermeken keresztül, néha egy mások által megvetett emberen keresztül, vezetni tudja

és akarja is az Övéit. Isten embereket és testvéreket használ arra, hogy bölcsőbbekké tegyen bennünket. Az ige mindig ott van ebben természetesen, de Isten embereket is felhasznál ehhez. Pál apostol tehát arra szólít fel minket, hogy bölcsességünk ne önmagunktól való legyen csupán, hanem elsősorban Istentől, az Ő igéjéből kapott, és testvéreken keresztül kapott. Természetesen az ige olvasása, hallgatása közben minket magunkat is bölccsé tehet Isten Szentlelke, de az Úr elsődleges akarata, hogy Ővele és testvéreinkkel együtt, személyes kapcsolatokban akarjunk bölcssek lenni, ne önmagunkban. „*Ne legyetek bölcssek timagatokban.*” Tehát mire gondolt itt az apostol? Hogy se Istent, se a testvéreimet ne hagyjam ki abból a folyamatból, amikor én bölccsé akarok válni, amikor tanulok, hanem lássam meg, hogy mi az Úr akarata, hogyan munkálkodik Ő, hogyan adja ezt nekünk oda.

Most térjünk rá arra a kérdésre, hogy miben mutatkozik meg az, amikor önmagunk vagyunk bölcssek. Milyen viselkedésben, gondolkodásban tükröződik ez vissza? Először nézzük meg azt, hogyan viselkedik az ilyen ember testvéreivel, tehát az ember-ember kapcsolatban. Néhány dolgot most fel fogok sorolni, szeretném hangsúlyozni és aláhúzni, hogy nem mindig az önfejűségből adódnak ezek a viselkedések, néha más okai vannak, de azért sorolom fel őket, mert gyakori jellemzője annak az embernek, aki önmagában bölcs.

Mit tesz, vagy éppen mulaszt el az ilyen ember? Az önmagában bölcs embernek érdekes megvizsgálni a beszélgetéseit, és a beszélgetések során a viselkedését. Mert például beszélgetések során az önmagában bölcs ember gyakran félbeszakít, mielőtt befejeznéd a mondandódat. És ezt gyakran azért teszi, mert nem érdekli, amit mondasz, mert önmaga már döntött, és nem is akar végighallgatni. Azután: gyakran nem emlékszik olyan dolgokra, amelyeket korábban már mondtál neki, ráadásul külön hangsúlyoztad, hogy mennyire fontos, de nem figyel oda, mert neki elég az, ami je van. Az is többször előfordul, hogy beszélgetés közben folyamatosan másra figyel: a telefonját nyomkodja, másfelé hallgatózik, láthatóan nem tud odafigyelni. (Ettől még valaki nem lesz önmagában bölccsé, mert ezt más is okozhatja, de ez jellemző sokszor az önmagában bölcs emberre.) A figyelmetlenség abban is megmutatkozhat, hogy gyakran visszakérdez olyan információkra, amelyeket már elmondtál, vagy egyszerűen nem reagál arra, amit mondasz, hanem eltereli a témát másvalamire vagy önmagára. Az is gyakran előfordul az ilyen embernél, hogy olyan választ ad, amelyből látszik, hogy nem értette meg, amit mondtál, mert nem figyelt oda. És még csak kérdéseket sem tesz fel, hogy jobban megértse a mondanivalódat, mert nem érdekli a dolog. Mert egy dolog, hogy valaki valamit nem ért, azt meg lehet kérdezni, meg lehet beszélni. Az ilyen ember rend-

szeresen elfelejti a megbeszélt időpontokat vagy ígéreteit. Az is előfordul, hogy amikor valami fontosat osztasz meg vele, gyorsan témát vált, vagy bagatellizálja az elhangzottak jelentőségét. (Mint mondtam, ezek más okokból is előfordulhatnak velünk természetesen, én most csak az önmagában bölcs emberre nagyon jellemző vonásokat szerettem volna hangsúlyozni, hogy nála is ezek megjelennek.)

Azután a beszélgetésen kívül az ilyen ember életében feltűnő, hogy szerinte neki mindig igaza van. Ezt természetesen nem vallja be, nem mondja ki, mert az beképzeltség látszatát keltené, de a viselkedése mégis ezt tükrözi. Nem tartja magát tévedhetetlennek, de mégis gyakran így hozza meg a döntéseit, és nem tud másokra hallgatni. Az önmagában bölcs ember nehezen fogad el testvérektől kritikát, még ha azt szeretetből, Isten akarata szerint is mondják neki az ige alapján. Nehezen fogadja el. Nem a kritikára reagál ilyenkor (mert előfordul, hogy az ember rosszul fogadja a kritikát, először megsértődik, aztán végig gondolja, utána változás következik), hanem nem gondolja végig, nem gondolja át, hogy amit mondanak, az jogos-e, Isten ígéje alapján megáll-e vagy sem. Hanem mit tesz? Rögtön a kritikát adó személyt támadja. Továbbá az ilyen ember ritkán kér tanácsot másoktól, és ez az egyik legfőbb jellemzője az önmagában bölcs embernek. Ő mindent tud. Neki nem kell tanácsot kérnie másoktól. Többnyire azért nem teszi ezt, mert úgy érzi, hogy a legtöbb helyzetet ő látja a legjobban, és nem hisz abban, hogy más okosabb vagy tapasztaltabb lenne nála. Másrészt pedig mert úgy gondolja, hogy neki nincs szüksége mások segítségére, maga is meg tudja oldani az élete dolgait. A gyülekezetben az ilyen ember nehezen tanítható, hiszen magát bölcsnek tartja, akár még a Biblia ismerőjének is (mindenkinél jobban tudom), és nincs szüksége arra, hogy tanuljon, sőt inkább ő akar mindenki tanítójává válni. Sok esetben nem beszélget testvérekkel, hanem – bocsánat a kifejezésért – kioktatja, neveli őket. Meg kell osztania a bölcsességét. Az önmagában bölcs ember tehát így viselkedik testvéreivel.

Most nézzük meg, hogy az Úrral való kapcsolatára mi jellemző. Itt is csak néhány dolgot hadd soroljak fel. Az önmagában bölcs ember először nem keresi az Úr akaratát döntéseiben. Amikor döntés elé kerül, nem abban kutat az emlékei között, hogy mit is mond erről Isten ígéje. Megvanak a tervei, sokszor már jó előre, hogy mit hogyan kell majd tenni, és csak utólag kéri Isten áldását rá, ahelyett hogy először megkérdezné: „*Uram, mit akarsz, hogy cselekedjem?*” (ApCsel 9,6) Továbbá az is jellemző rá, hogy felületesen hallgatja az Igét. Olvassa a Bibliát, hallgatja az igemagyarázatokat, ebben nincsen probléma, de nem kérdezi meg magától: mit akar Isten ezzel ma mondani nekem? Mit kellene másként hinnem, vagy éppen másként tennem? Azt hiszi, hogy elég fejből ismerni az igét, pedig

ez önmagában még nem az engedelmesség, ami a bölcs emberre jellemző. Hiszen a Jak 1,22 azt mondja: „*Az ígének pedig megtartói legyetek és ne csak hallgatói*”. Az Isten nélkül bölcs ember gyorsabban reagál a körülményeire, mint Isten ígéreteire. A félelem, a harag vagy az aggodalom – azokért a dolgokért, amik történnek személyes életében vagy a világban – jobban meghatározza a gondolkodását, mint az, amit Isten ígért neki, és amit az ige mondott. Mivel saját bölcsességére és eszére támaszkodik, ezért ritkán imádkozik, vagy csak szükség idején fordul az Úrhoz, mert nem éli meg a vezettetés boldog megtapasztalását, hogy „*az Úr az én pásztorom*”, és én Őt követem. Az imádsága, amikor szükség idején elhangzik, inkább vészjelzés Isten felé, mintsem folyamatos közösség az Úrral. Az önmaga szemében bölcs ember kevészer tart bűnbánatot is. Miért? Mert ha nem figyelünk az Úrra, akkor a lelkiismeretünk is könnyen eltompul. Kevésbé vesszük észre a bűneinket, vagy könnyebben megmagyarázzuk azokat. Az is jellemző az ilyen emberre, hogy kevésbé hálás Istennek. Mivel természetesnek veszi Isten áldásait – pedig nem azok –, ezért egyre kevesebbet ad hálát értük, és inkább arra figyel, mi az, ami hiányzik az életéből. Végül pedig az önmagában bölcs emberben kevés a készség az engedelmességre. Mint mondtam, az önfejűség, mintsem a követés jellemző rá. Lehet, hogy tudja, mit kér tőle Isten, de halogatja annak megtételét, vagy alkudozik, hogy nem lehetne-e csak a felét. Jézus Krisztus viszont azt mondta: „*Miért mondjátok nekem: Uram, Uram! ha nem teszitek, amiket mondok?*” (Luk 6,46)

Látjuk tehát, hogy mi jellemző az önmagában bölcs emberre. Ezek után térjünk rá arra a kérdésre, hogy akkor milyen az Istennek tetsző, alázatos módon bölcs ember. Ha rövid akarnék lenni és be akarnám fejezni, azt mondanám, hogy az elhangzottak ellenkezője. De hogy konkrétumot is mondjak, hadd soroljak fel néhány dolgot a Testvéreknek. Az alázatosan bölcs ember az Úrral való kapcsolatában elismeri, hogy Isten bölcsőbb nála, és jobban tudja, hogyan kell az életét alakítani, mint ahogy azt ő szeretné. Ezért nem a saját értelmére támaszkodik, mikor valamilyen dönteni kell, hanem az Úr ígéjére (Péld 3,5-7). Aztán az is jellemző az ilyen bölcs emberre, hogy kész megváltoztatni a gondolkodását, amikor Isten Igéje mást mond, mint amit ő helyesnek tart. Képes a változásra. Képes feladni régi, megszokott gondolatokat, megoldásokat, életgyakorlatokat az Úrért. Nem vitatkozik Istennel, hanem engedelmességre törekszik még akkor is, amikor nem ért mindent, hogy ezt most miért adta az Úr. Mert tudja, hogy nem az a lényeg, hogy én mindent úgy értek, ahogyan Isten érti, hanem hogy bízzak Benne, és kövessem Őt. Rendszeresen imádkozik, és hozzáteszem: többek között bölcsességért is. A Jak 1,5 erre szólít fel: „*akinek közületek nincs bölcsessége, kérje Istentől, aki mindenkinek készsége*

gesen ... adja”. Örömmel fogadja Isten feddését, mert tudja, hogy az a javát szolgálja (Péld 3,11-12), úgy fogadja, mint gyermek az édesapjától az intést. Az alázatos ember tehát nem azt mondja: én tudom, hanem azt kéri: Uram, taníts engem!

Az alázatosan bölcs a testvéreivel szemben is úgy viselkedik, hogy az építi, erősíti a kapcsolatait, és a közösséget, a gyülekezetet is. Ez többek közt azt jelenti, hogy meghallgatja például mások véleményét, amit alázattal természetesen Isten igéjének mérlegére helyez. Törekszik arra, hogy mindenben az Úr igéje legyen a mérvadó számára a testvéri kapcsolataiban is, akár a megbocsátásról, a segítségről, a szeretetről, az odafigyelésről vagy bármi másról van szó. Kész másoktól tanácsot kérni. Kész tanácsot kérni a testvérektől, hiszen tudja, hogy hitben érettebb testvéreit azért adta az Úr neki, hogy tőlük akár tanuljon is, hiszen az érettebb hívők sok mindenben már keresztülmentek, amin mi még lehet, hogy nem. És akkor náluk van a válasz, amire én úgy keresem a választ Isten igéjében, könyvekben meg igehirdetéseken, de lehet, hogy csak egy testvért kellene megkérdezni, mert az Úr nála helyezte el a választ. Elfogadja a testvéri, Úr akarata szerinti intést anélkül, hogy azonnal védekezne. Odafigyel arra, amit mondanak neki, átgondolja azt, függetlenül attól, hogy ki mondja, mert tudja, hogy Isten akár egy gyermeknek keresztül is szólhat. Nem gondolja, hogy mindig neki van igaza, és ezt el is tudja fogadni. Örül annak, ha másokon keresztül az Úr tanítja őt. Ebben igazi öröme van. Nem megjátszott öröm. Igazi öröme van, hogy az Úr szólt nekem a testvéren keresztül. Olyan jó, hogy kaptam tőle azt az ígét vagy azt a gondolatot! Nem magát, hanem testvéreit helyezi előtérbe, ezért jellemzőbb rá az, hogy *„gyors a hallásra, késedelmes a szólásra*”. És hozzáteszem: gyors a szolgálatra.

Jézus Krisztus soha nem volt önmagában bölcs, pedig tudjuk jól, hogy Ő büntelen volt, gondolkodásában is, mindenben. De ebben is emberként előttünk járt, és megmutatta, hogyan kell e szerint a felszólítás szerint élni. Most csak két ígét szeretnék Tőle idézni, amelyekben ez az alázattal teli bölcsessége jelenik meg. Figyeljük meg, hogy a Fiú Isten hogyan beszél saját magáról. A Ján 5,19-ben ezt mondja: *„a Fiú semmit sem tehet önmagától”* – nem akar egyedül cselekedni –, *„hanem ha látja cselekedni az Atyát”* – mert a szemei mindig Rajta vannak –, *„mert amiket az cselekszik, ugyanazokat hasonlatosképpen a Fiú is cselekszi.”* Nem önmagában bölcs. A másik ige a Ján 5,30, amelyben Krisztus azt mondja (részben megismétli az előző verset, de ki is egészíti): *„Én semmit sem cselekedhetem magamtól; amint hallok, úgy ítélek, és az én ítéletem igazságos; mert nem a magam akaratát keresem, hanem annak akaratát, aki elküldött engem, az Atyáét”*. Ilyen az az ember, aki nem önmagában bölcs, hanem Istenre figyelve éli meg a bölcsességet.

Még két példát hadd említsek a Szentírásból, akik hasonló módon alázatosan bölcsek voltak. Az egyik Dávid király. Én úgy gondolom, hogy amikor Isten megintette őt barátja, a próféta által, ő alázattal fogadta el ezt a feddést, és ebben Isten Dávid bölcsességét mutatta meg, mert alázattal fogadta (nem haraggal), bűnbánatot tartott, megtért a bűnéből, és elfogadta az Úr büntetését és kegyelmét is. Az egész helyzetet, miután már az Úr leleplezte, miután már megfeddte, bölcsességgel fogadta el Dávid. Addig nem, mert vak volt a bűnére, szörnyű dolgokat követett el, de az Úr helyreállította benne a bölcsességet is.

A másik példa az Újszövetségből Apollós, egy kevésbé ismert szereplője a Szentírásnak. Az ApCsel 18,24-28-ban azt olvassuk, hogy ő egy zsidó származású ifjú férfi, kiválóan ismerte az Írásokat és nagy hatású tanító volt, mégis amikor találkozott Akvilával és Priscillával, akik pontosabban megmagyarázták neki Isten útját – ezt írja az ige –, ő kész volt tanulni tőlük. Nem azt mondta, hogy én vagyok itt a legfőbb tanító, engem ne oktasson ki senki, én már fejből tudom a Szentírást, hanem erre az egyszerű sátorkészítő házaspárra, Akvilára és Priscillára, akik Krisztusról tettek neki bizonyosságot, hallgatott.

Isten Szentlelke őhözájuk hasonlóvá akar formálni bennünket. Imádkozzunk ezért, és magunkban gondoljuk végig, hogy miben akar minket változtatni. Akár a beszélgetésünkben, a gondolkozásunkban, az Úrral való kapcsolatunkban, a testvéreinkkel való kapcsolatainkban. Kérjük az Urat, hogy tegyen minket úgy bölcsekké, hogy alázattal testvéreinket magunknál különbnek tartsuk, és épülésükre tudjunk itt lenni a gyülekezetben, nem önmagunkban bölcsnek lenni, megélni annak boldogságát, hogy az igazi bölcsesség a testvéreknek is adatott. Isten az Ő testének adja az Ő Szentlelke által a Benne való hitben és félelemben. Adja az Úr, hogy formáljon bennünket ebben is.

Imádkozzunk!

Úr Jézus Krisztus, áldunk és magasztalunk Téged azért a bölcsességért, azért az ismeretért, engedelmességért, amellyel éltél, és a Te személyedért, aki vagy, és hogy magadhoz hasonlóvá akarsz formálni minket kegyelmedből. Köszönjük, hogy tudhatjuk a Te igédből, hogy Nálad van minden bölcsesség. Ahogyan Salamon is Tőled kapta, úgy kérjük mi is Tőled. Add a Te ismeretedet, add, hogy a Te igéd megmaradjon a mi szívünkben, gyökeret verjen, ne hulljon ki, add, hogy formálja, meghatározza azt, akik vagyunk. Add, hogy a testvéri közösség drága kincsét meglássuk, megéljük minden áldását, hiszen nem egy embernek adsz minden lelki ajándékot, hanem szétosztod gyermekeid között, hogy együtt, egymást építve, egy test tagjaként boldogan élhessünk együtt. Kérünk, hogy bocsáss meg ne-

künk minden bűnt, amelyet ezen a területen követtünk el Ellened és egymás ellen. És kérünk, hogy formálj bennünket.

Hálát adunk mindazért, amit már adtál a gyülekezetünknek. Hálát adunk minden boldog megtapasztalásért, minden tanácsért, bátorításért, vezetésért, amit egymástól kaphattunk a Te igéden keresztül, így elsősorban Tőled. Kérünk, hogy tegyél minket erre fogékonnyá, hogy egyre inkább hallgassunk, és egyre inkább csak Rád figyeljünk. Kérjük, hogy az engedelmesség lelkével úgy támogass bennünket, hogy ne csak tudjuk elméletben, mit kellene tenni, mondani, hinni, hogyan kellene bízni, hanem meglegyen hozzá az akaratunk, az erőnk, mindenünk, ami kell ahhoz, hogy Téged kövessünk. Így kérünk, hogy segíts tükörként belenézni ebbe az igébe egyen-egyenként is, gyülekezetként is, és hallgatni arra, amivel szembesítesz, és az Általad megmutatott úton járni.

Köszönjük Neked minden munkádat. Köszönjük Neked, hogy ez a mi reménységünk egyházunkra nézve is. Kérünk, áldd meg szolgálóit, minden tagját Beléd vetett hittel, élő reménységgel, az evangéliumhirdetés készségével. Adj ébredést, megújulást, reformációt népünknek.

Alázattal állunk meg Előtted ebben a melegben, aszályban, amely nem független a Te hatalmadtól és akaratodtól. Kérünk, hogy elsősorban adj lelki szomjúságot Hozzád tértünk, Téged keresnünk, Téged követnünk. És kegyelmed szerint könyörülj népünkön, add a felüdülés esőit. És ha ez elhúzódik, adj alázatot mindent Tőled fogadni, és alázattal elhordozni.

Eléd hozzuk háborúban, háborútól szenvedő testvéreinket, kérünk, hogy vess véget a már évek óta tartó öldöklésnek és kegyetlenkedésnek. Te vagy az, aki a vezetők szívét tudod hajtani, mint a folyómedret. Kérünk, könyörülj rajtunk.

És add, Urunk, hogy Téged tudjunk minden helyzetben felmutatni, munkában, a szabadság idején, a pihenésben is, egyedül vagy családdal töltött időben vagy itt a gyülekezetben, kérünk, segíts, hogy Rád nézzenek a mi szemeink, és hadd legyen ott bennünk a vágy, hisz Téged ismerhetünk, hogy a legapróbb dolgokat megcselekedve is, akár együnk, akár igyunk, akármit cselekedjünk is, mindent a Te dicsőségedre akarjunk tenni. Ebben kérünk, formálj bennünket, hordozd betegeinket, gyászolóinkat, és erősítsd az erőtlenekeket, az elbukottakat emeld fel, és bátorítsd a szolgálatra mindazokat, akiknek erre van szükségük.

Kérünk, hogy mindenben Te legyél a középpontban, a legfontosabb, és így dicsőítsd meg magadat a mi életünkben. Köszönjük, hogy kegyelmed által Lelked munkálkodik igéden keresztül. Kérünk, valóban add, hogy annak ne csak hallgatói, hanem megtartói hadd lehessünk.

Szent Fiadért, Krisztusért!

Ámen.

Katekizmus utáni dicséret, mit a gyermekek énekelnek 347
szöveg: Komjáti, 1574 | dallam: Tinódi Lantos S., 1549 (Siess, keresztyén)

1. Mi ke-gyes A - tyánk, böl-cses-ség-nek U - ra,
És min-de-nek - nek nagy bölcs ta - ní - tó - ja:
A - ki-nek nem vagy te i - gaz-ga - tó - ja:
Nincs ok - ta - tó - ja.

2. Világosítsd meg tudatlan elménket,
Tanulásunkban vezérelj bennünket,
A tudományra gerjeszd fel szívünket / És mi lelkünket.
3. Adj jó tanító mestereket nekünk,
Adj bölcsességet általuk minékünk,
Adj jó erkölccsel, értelemmel élünk, / Mi jó Istenünk!
4. Hogy jövődre mi felnevekedvén,
Téged dicsérjünk, mindenkor tisztelvén,
Felmagasztaljunk, nagy jámborul élvén, / Néked engedvén.
5. Hogy szolgálhassunk te szent Egyháznak,
És használhassunk felebarátinknak,
De kiváltképpen atyánknak s anyánknak, / Édes hazánknak.
6. Dicsőség néked, kegyes Atya Isten,
És uralkodó áldott Fiú Isten,
Te, vigasztaló Szentlélek Úr Isten! / Áldj meg hitünkben!